

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою комунального
закладу «Первомайський ліцей № 5
Первомайської міської ради
Харківської області»
Протокол від 14.06.2022 № 8

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор комунального закладу
«Первомайський ліцей № 5
Первомайської міської ради
Харківської області»
О. СТОЦЬКА
«14» червня 2022 року

Освітня програма
Закладу загальної середньої освіти III ступеня
(профільна освіта)
комунального закладу «Первомайський ліцей № 5
Первомайської міської ради Харківської області»

Освітня програма
загальної середньої освіти III ступеня (профільна освіта)
комунального закладу «Первомайський ліцей №5
Первомайської міської ради Харківської області»

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма загальної середньої освіти III ступеня (профільна освіта) комунального закладу «Первомайський ліцей №5 Первомайської міської ради Харківської області» розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493) «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1, 2);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 3), зміст навчальних програм розміщений на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України;

форми організації освітнього процесу та інструменти системи

внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма забезпечує досягнення учнями/ученицями результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток 1,2).

Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

На основі навчального плану заклад загальної середньої освіти складає на кожен навчальний рік річний навчальний план з конкретизацією варіанту організації освітнього процесу, профілю навчання, варіативної складової, враховуючи особливості регіону, індивідуальні освітні потреби учнів та інші можливості забезпечити їх якісну реалізацію.

Заклад загальної середньої освіти для складання річного навчального плану може обрати два варіанти організації освітнього процесу.

Перший варіант (додаток 1): навчальний план містить перелік базових предметів з експериментальними інтегрованими курсами («Історія: Україна і світ», «Природничі науки»).

Другий варіант (додаток 2): навчальний план містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська

література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія: Україна і світ» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих предметів: «Історія України», «Всесвітня історія»), «Громадянська освіта», «Математика», «Природничі науки» (у другому варіанті передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія»), «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

В обох представлених варіантах навчального плану зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту. Заклад загальної середньої освіти може збільшувати кількість годин на вивчення базових предметів за рахунок додаткових годин навчального плану.

За модульним принципом може бути реалізовано і зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до обраних навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами: «Інформатика», «Технології», «Мистецтво». За наявності належних умов як вибірково-обов'язковий предмет може вивчатись «Фінансова грамотність». Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети - один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

Заклад загальної середньої освіти, складаючи свій річний навчальний план, може комбінувати перелік окремих предметів з обох запропонованих варіантів (наприклад, у класах суспільно-гуманітарного спрямування вивчати не інтегрований курс "Природничі науки", а окремі предмети природничого циклу).

Частину навчальних годин обох варіантів навчального плану призначено

для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом загальної середньої освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети, які вивчаються на профільному рівні (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в **додатку 4**);

- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з курсів за вибором, спецкурсів варіативної складової річного навчального плану затверджується щорічно рішенням спільного засідання педагогічної ради і Ради закладу.

Рішення про вибір профільного предмету (профільних предметів) приймає заклад загальної середньої освіти, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

Іноземна мова на профільному рівні вивчається за умови поглибленого вивчення її на рівні базової середньої освіти. Друга іноземна мова вивчається за рахунок годин, відведених навчальним планом для профільних предметів і спеціальних курсів (у першому варіанті навчального плану (**додаток 1**), або за рахунок додаткових годин (у другому варіанті навчального плану (**додаток 2**)).

Розподіл годин для формування відповідного профілю навчання здійснює заклад загальної середньої освіти, враховуючи те, що:

- на профільному рівні може вивчатись один або декілька предметів з однієї або різних освітніх галузей;

- якщо профільний предмет згідно з навчальною програмою має два складника, зокрема, предмет «Фізика і астрономія», один з них може вивчатись на профільному рівні, а інший на рівні стандарту;

- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з

кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення відповідного базового предмета, до яких додається необхідна кількість годин із відведених навчальним планом на вивчення профільних предметів і спеціальних курсів (у першому варіанті навчального плану (додаток 1) або із додаткових годин навчального плану (у другому варіанті навчального плану (додаток 2));

у додатку 4 подана орієнтована кількість годин для вивчення профільного предмета, яку заклад загальної середньої освіти може збільшувати або зменшувати;

заклад загальної середньої освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано (впродовж чверті, семестру, навчального року).

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначені для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Тематика і зміст таких курсів можуть розроблятися вчителями і використовуватися в освітньому процесі після погодження в установленому порядку. Заклад загальної середньої освіти може також обирати відповідний курс із уже розроблених і рекомендованих/схвалених для використання. Спеціальні курси реалізуються за рахунок годин, відведених навчальним планом для профільних предметів і спеціальних курсів (у першому варіанті навчального плану), або за рахунок додаткових годин (у другому варіанті навчального плану).

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Наприклад, учні, які навчаються за профілем природничого спрямування, можуть удосконалювати свої знання з української або іноземної

мови, а учні, які здобувають освіту за певним суспільно-гуманітарним профілем, можуть розширювати свою компетентність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, опановуючи відповідний факультативний курс. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених навчальним планом.

Навчальний план комунального закладу «Первомайський ліцей №5 Первомайської міської ради Харківської області» для III ступеня (профільна середня освіта) складений відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (таблиці 2,3).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при меншій наповнюваності від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною і рідною мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові</p>

	компетентність	<p>системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і</p>

		<p>товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх

окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого

	<p>ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Освітня програма забезпечує можливості для побудови індивідуальних траєкторій навчання здобувачів профільної середньої освіти.

За потреби в закладі може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі та

інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури («Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова (англійська)», «Зарубіжна література»);
- Суспільствознавство («Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта»);
- Естетична культура («Мистецтво»).
- Математика («Алгебра і початки аналізу», «Геометрія»).
- Природознавство («Біологія і екологія», «Географія», «Фізика і астрономія», «Хімія»).
- Технології («Інформатика», «Технології»).
- Здоров'я і фізична культура («Захист України», «Фізична культура»).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Педагогічні технології навчання, що використовують вчителі закладу:

- особистісно-орієнтоване навчання;
- технологія розвитку критичного мислення;
- інформаційно-комунікаційні технології;
- інтерактивне навчання;
- технологія проєктного навчання;
- ігрові технології;

- технологія «Створення ситуації успіху»;
- здоров'язберезувальні технології;
- технологія проблемного навчання;
- технологія ситуативного моделювання;
- технологія диференційованого навчання;
- техніка ментальних карт;
- технологія кооперативного навчання;
- технологія опрацювання дискусійних питань;
- BYOD (Bring Your Own Device);
- STEAM- технології
- міні-дослідження.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, дистанційне або змішане навчання тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальні досягнення здобувачів освіти підлягають поточному та підсумковому (тематичному, семестровому, річному оцінюванню, учні 11(12)-х

класів - державній підсумковій атестації). Оцінювання здійснюється в балах за 12-бальною шкалою і відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 року № 329 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 року за № 566/19304) та Орієнтованих вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 року № 1222.

Педагогічні працівники, ураховуючи загальні тенденції трансформації освітнього процесу, застосовують також формувальне оцінювання, принципи самооцінювання і взаємооцінювання, розроблені чіткі критерії оцінювання робіт.

Щороку педагогічні працівники оголошують критерії, правила та процедури оцінювання учнів з навчального предмету у цілому, для кожного типу робіт та кожної роботи зокрема.

Критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни, що вивчається учнями класу, розміщені на особистому інформаційному ресурсі вчителя, а також опубліковані на відповідній тематичній сторінці офіційного сайту закладу.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
- вдосконалення якості організаційно-управлінської компетентності

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Комунальний заклад «Первомайський ліцей № 5 Первомайської міської ради Харківської області» формує свою освітню програму закладу загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), використовуючи в повному обсязі запропоновану Типову освітню програму закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493) «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма сформована на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу загальної середньої освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу загальної середньої освіти вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу

загальної середньої освіти.

На основі освітньої програми заклад загальної середньої освіти складається і затверджується річний навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Додаток 1
до освітньої програми загальної середньої освіти
III ступеня (профільна освіта) Первомайської
загальноосвітньої школи I-III ступенів №5
Первомайської міської ради Харківської області,
складений відповідно до таблиці 1
Типової освітньої програми закладів
загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
(з експериментальними інтегрованими курсами)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети¹	23,5 (25,5)	21,5 (23,5)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова та література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія: Україна і світ (експериментальний інтегрований курс)	3	3
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Природничі науки (експериментальний інтегрований курс)	4	4
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Профільні предмети і спеціальні курси¹	9 (7)	11 (9)
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття	2,5	2,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Усього фінансується	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Додаток 2
до освітньої програми загальної середньої освіти
III ступеня (профільна освіта) Первомайської
загальноосвітньої школи I-III ступенів №5
Первомайської міської ради Харківської області,
складений відповідно до таблиці 2
Типової освітньої програми закладів
загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Додаток 3

до освітньої програми загальної середньої освіти
III ступеня (профільна освіта) Первомайської
загальноосвітньої школи I-III ступенів №5
Первомайської міської ради Харківської області,
складений відповідно до таблиці 3
Типової освітньої програми закладів
загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

Додаток 4

до освітньої програми загальної середньої освіти
 III ступеня (профільна освіта) Первомайської
 загальноосвітньої школи I-III ступенів №5
 Первомайської міської ради Харківської області,
 складений відповідно до таблиці 4
 Типової освітньої програми закладів
 загальної середньої освіти III ступеня,
 затвердженої наказом Міністерства
 освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

**Перелік навчальних програм
 для учнів закладу загальної середньої освіти III ступеня
 (профільна освіта)**

№ з/п	Навчальна дисципліна	Клас	Назва програми	Рік та видавництво	Тип	Ким дозволена до використання (ким затверджена)
1.	Українська мова	10-11	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
2.	Українська мова	10-11	Навчальна програма «Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
3.	Українська література	10-11	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
4.	Українська література	10-11	Навчальна програма «Українська література (профільний рівень). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Іноземна мова (англійська)	10-11	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

6.	Зарубіжна література	10-11	Навчальна програма «Зарубіжна література (рівень стандарту). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
7.	Зарубіжна література	10-11	Навчальна програма «Зарубіжна література (профільний рівень). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
8.	Мистецтво	10-11	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи. Рівень стандарту» (авт. Абрамян Т. О., Аристова Л. С., Гайдамака О. В., Гараздовська М. Т., Гречана О. І., Гурин О. М., Новикова Н. В., Пірог А. Г., Просіна О. В.)	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
9.	Мистецтво	10-11	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи. Профільний рівень» (авт. Абрамян Т. О., Аристова Л. С., Гайдамака О. В., Гараздовська М. Т., Гречана О. І., Гурин О. М., Новикова Н. В., Пірог А. Г., Просіна О. В.)	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
10.	Історія України	10-11	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 10-11 класи (рівень стандарту)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
11.	Історія України	10-11	Програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 10-11 класи (профільний рівень)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
12.	Всесвітня історія	10-11	Програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 10-11 класи (рівень стандарту)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
13.	Всесвітня історія	10-11	Програма для закладів загальної середньої освіти «Всесвітня історія. 10-11 класи (профільний рівень)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
14.	Громадянська освіта	10-11	Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)». Тамара Бака, Наталія Беца, Поліна Вербицька та ін.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

15.	Правознавство	10-11	Програми для закладів загальної середньої освіти «Правознавство. 10-11 класи (профільний рівень)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
16.	Мистецтво	10-11	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи. Рівень стандарту» (авт. Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н. В., Пірог А. Г., Просіна О. В.)	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
17.	Мистецтво	10-11	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи. Профільний рівень» (авт. Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.)	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
18.	Економіка	10-11	Програми для закладів загальної середньої освіти «Економіка (профільний рівень)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
19.	Математика	10-11	Навчальна програма «Математика (рівень стандарту). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
20.	Математика	10-11	Навчальна програма «Математика (профільний рівень). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
21.	Біологія і екологія	10-11	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
22.	Біологія і екологія	10-11	Біологія і екологія. 10-11 класи (профільний рівень). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

23.	Географія	10-11	Географія. 10-11 класи. Рівень стандарту.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
24.	Географія	10-11	Географія. 10-11 класи. Профільний рівень.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
25.	Фізика	10-11	«Фізика і Астрономія. 10-11 класи» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії педагогічних наук під керівництвом Ляшенка О. І.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
26.	Фізика	10-11	«Фізика 10-11 класи» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В. М.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
27.	Астрономія	10-11	«Фізика і Астрономія. 10-11 класи» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії педагогічних наук під керівництвом Ляшенка О. І.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
28.	Астрономія	10-11	«Астрономія» (рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Яцківа Я. Я.	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 24.11.2017 № 1539
29.	Хімія	10-11	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів).	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
30.	Хімія	10-11	Хімія. 10-11 класи (профільний рівень). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (колектив авторів).	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
31.	Технології	10-11	Навчальна програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
32.	Технології	10-11	Навчальна програма «Технології 10-11 класи (профільний рівень)».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
33.	Інформатика	10-11	Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

34.	Інформатика	10-11	Навчальна програма «Інформатика (профільний рівень). 1011 класи».	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
35.	Захист України	10-11	Навчальна програма «Захист України» для закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту) (колектив авторів).	2020 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 04.11.2020 № 1377
36.	Захист України	10-11	Навчальна програма «Захист України» для закладів загальної середньої освіти (профільний рівень) (колектив авторів).	2020 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 04.11.2020 № 1377
37.	Фізична культура	10-11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту)(авт. М.В.Тимчик, Є.Ю.Алексейчук,	2017 Сайт МОН	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
38.	Фізична культура	10-11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (профільний рівень) (авт. В.М.Єрмолова, В.В.Деревянко, І.Р.Захарчук,	2017 Сайт МОН України	Державна	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407

